

Role nutričního terapeuta v prevenci a léčbě nemocí spojených s výživou ve stáří

Nutriční terapeuti jako členové interdisciplinárních a multidisciplinárních týmů hrají klíčovou roli v prevenci a léčbě nemocí spojených s výživou ve stáří. Mají jedinečné vzdělání v používání vědeckých poznatků k propagaci zdravých stravovacích návyků a personalizované nutriční péči a poradenství v gerontologii jak jedincům, tak celým skupinám.

Role nutričního terapeuta

V populaci seniorů má nutriční terapeut svou úlohu na poli prevence a léčby na strategické, vzdělávací i vykonávací úrovni pro dvě hlavní cílové skupiny: zdraví vs. nemocní senioři včetně tzv. křehkých seniorů. Nutriční terapeuti jsou klíčovou profesí v prevenci a léčbě malnutrice, jednoho z největších a nejdražších rizikových faktorů úmrtnosti seniorů. Výživa je základem léčby chronických onemocnění a malnutrice a funkčních schopností seniorů. Výživa má také preventivní úlohu a je důležitou součástí úrovně kvality života.

Role nutričního terapeuta je z praktického pohledu rozložena na několik úrovní:

- *Strategie:* nutriční terapeuti mohou ovlivňovat a spoluvytvářet politiku; vyvíjet a uplatňovat standardy péče zaměřené na zvýšení kvality péče; provádět a ovlivňovat změny v poskytování zdravotní péče a koordinovat programy státní správy zaměřené na podporu veřejného zdraví. Strategie by měla zahrnovat konkrétní oblasti, které je možné prevencí ovlivnit a léčit výživou, nemoci spojené s malnutricí v rámci geriatrické péče, např. preventivní programy, klinická péče, edukační projekty, poskytování stravování, primární produkce a životní prostředí a hodnotící strategie.
- *Vzdělávání:* nutriční terapeuti mají vzdělávací a výzkumnou roli v oblasti výživy populace seniorů a na výživu orientovaných cílových profesních skupin.
- *Klinická péče:* nutriční péče je součástí řešení chronických onemocnění, podvýživy a sebeobslužných schopností seniorů. Výživa hraje důležitou roli v prevenci i v rehabilitaci zaměřené na soběstačnost seniorů a je označována za klíčovou součást kvality života. Náležité změny ve výživě osob nad 65 let mohou žádoucím způsobem ovlivnit celkovou kvalitu života a vitalitu. Špatný stav výživy ve stáří a rozvoj onemocnění by měly vést k nutriční péči nutričním terapeutem.
- *Administrativa:* výživa by měla být v péči o seniory cílená speciálně na tuto populační skupinu. Při plánování nutriční péče o populaci seniorů je základem respekt k jejich zvyklostem a kulturním vlivům k zajištění patřičné kvality jejich života. Přístup ke geriatrickým klientům by měl vytvářet soulad mezi zdravou a bezpečnou stravou s důrazem na chutnost, která může pomoci realizovat žádoucí cíle. Nutriční terapeuti hrají klíčovou roli ve vývoji národních doporučení a poradenství na začlenění takových jídelníčků do akutní i komunitní péče.
Nutriční terapeut zajišťuje specifické požadavky při dodávání stravy během péče o seniory, zohledňuje preference seniorů, kvalitu surovin, nutriční doporučení, bezpečnost potravin, bezpečnou přípravu pokrmů a zpětnou vazbu strážníků.
- *Hodnocení:* nutriční terapeut je nezbytným článkem uzavírajícím kruh nutriční péče v populaci seniorů. Je odpovědný za hodnocení efektivity poskytované nutriční péče. K tomu používá různé nutriční nástroje a postupy.

Pro další informace o nutriční péči u seniorů ohrožených malnutricí viz Role nutričního terapeuta v prevenci a léčbě malnutrice u dospělých.

Reference:

1. Trust Walker C. Eating well for older people: practical and nutritional guidelines for food in residential and nursing homes and for community meals. Report of an expert working group. London. 1995.
2. Dutch malnutrition steering group. Guideline screening and treatment of malnutrition. 2012.
3. Healthy Ageing: How changes in sensory physiology, sensory psychology and socio-cognitive factors influence food choice (<http://healthsense.ucc.ie>)
4. Kennelly S, Kennedy NP, Flanagan-Rughoobur G, Glennon Slattery C, Sugrue S. An evaluation of a community dietetics intervention on the management of malnutrition for healthcare professionals. J Hum Nutr Diet. 2010.
5. Niedert KC. American Dietetic Association. Position of the American Dietetic Association: liberalization of the diet prescription improves quality of life for older adults in long-term care. J Am Diet Ass. 2005;105:1995-1965.

Schváleno generální schůzkou EFAD v říjnu 2013

Vytvořeno za podpory zdravotně preventivních programů Evropské unie

EFAD získává podporu od Executive Agency for Health and Consumers v rámci projektů Health Programme. Odpovědnost za obsah tohoto sdělení náleží EFAD a Executive Agency nezodpovídá za jeho jakékoli využití.